

Sporazum v premogarskem sporu-Hitler zahteva krmilo

PREMOGARJI IN OPERATORJI V ILLINOISU SE ZEDINILI NA TEMELJNO MEZDO \$5 NA DAN.—OKROG 150,000 PREMOGARJEV SE V DOGLEDNEM ČASU VRNE NA DELO.—PRIHODNI PONEDELJEK SE JIH BO ZAPOSILLO OKROG 25,000.

Springfield, Ill. — Spor med premogarskimi unijami v Illinoisu in operatorji, je kakor se upa, končan, in v doglednem času se bo vrnilo na delo okrog 150,000 premogarjev. V četrtek je namreč stopila v veljavo nova mezdna lestvica, na kateri so se dan prej zedinili operatorji in premogarji. Po tej lestvici bo temeljna dnevna plača \$5.00.

Spor med obema strankama je trajal od 31. marca, ko je potekla stara pogodba, po kateri so dobivali premogarji dnevne temeljne mezde po \$6.10. Vrčila so se nato številna pogajanja in sestanki med zastopniki obeh skupin, ki pa so prinesla malo uspeha. Med tem pa so bili rudniki zaprti in rudarji brez služke. Koncem preteklega meseca se je med unijskimi voditelji in operatorji dosegel sporazum, ki je bil predložen v glasovanje posameznim lokalnim unijam. Te so sporazum zavrgle in vršile se je novo pogajanje, kojega rezultat je ponovno prišel v glasovanje pred unije. Temeljna lestvica je bila obkrajšana. Drugič so se premogarji izrekli za sporazum, ki so ga nato podpisali v sredo zvečer zastopniki unij in operatorjev.

Prvi ugodni uspeh sporazuma bo prišel od veljave že s prihodnim ponedeljkom, ko se bo vrnilo na delo okrog 25,000 mož. Samo ena družba, namreč Peabody Coal Co., jih bo zaposlila okrog 9000.

Priznava se, da se bo v najkrajšem času končal podobni spor tudi v premogorovih v Indijani in se bo sklenil enak sporazum kakor v Illinoisu. Tozadevne konference med obema skupinama so v teku.

DRŽAVA ČILE UVEDLA INFLACIJO

Santiago, Čile. — Z denarjem tukajšnje republike so bo kmalu zgodilo isto, kar se je z nemško marko po vojni, ač bo finančni minister kaj do'go izvajal svoj načrt "finančne obnove". Minister se namreč drži načela, da se bo krizi pomagalo s tem, da se več novega denarja spravi v promet, in tako je vladna tiskarna v polnem obratu in meče ven nove bankovce v takem obsegu, da jih je zdaj že dvakrat več v obtoku, kakor jih je bilo tedaj, ko je sedanji finančni minister nastopil svoje mesto. Sprva se je dežela bolj norčevala, ko ji je hotel minister vstopiti svoje ideje, a zdaj pa, ko vidi, da jih v resnici izvaja, je vznemirjena. Pri izvajanju inflacije misli minister v veliki meri tudi sam na se. — Ima namreč dolgove za 750 tisoč dolarjev in tako jih hoče znižati z manjšo vrednostjo denarja.

Najzanimivejše vesti so v Amer. Slovincu; čitajte ga!

BODOČI VODJA NEMČIJE

Med Hindenburgom in Hitlerjem se vrše pogajanja glede kanclerskega mesta.

Berlin, Nemčija. — Čimdalje bolj se bliža čas, da bo fašist Hitler prišel do prvega upravnega mesta v nemški republiki, da bo namreč postal kancler. Sicer se, kakor se poroča, brani predsednik Hindenburg na vse kriplje, da bi poveril Hitlerju sestavo nove vlade, in baje je celo zagrozil, da raje odstopi, kakor bi se dal pripraviti do tega, vendar se z ozirom na silo, kakoršna stoji za Hitlerjem, kakor se je pokazalo v zadnjih volitvah, brčkone ne bo mogel dosledno ustavljati in bomo prej ali slej videli Hitlerja na čelu nove nemške vlade.

Od druge strani se pa zopet govori, da je Hindenburg pristal na Hitlerjeve zahteve pod gotovimi pogoji, od katerih je prvi ta, da sestavi Hitler tako vlado, v kateri bodo zastopane vse večje stranke, podobno, kakoršna je zdaj; fašisti bi imeli v vladi le par mest. Hitler pa s tem pogojem ni posebno zadovoljen, kajti svojim pristajšem je pred volitvami obljubil, da bo edino njegova stranka vladala Nemčijo. Zato se tudi obotavlja pristati na pogoje.

Skoraj sigurno dejstvo je, da se bo sporazum dosegel na nekak način, namreč, da bosta obe stranki nekoliko popustili. Hindenburgu in predsedniku sedanje vlade, Papepu, bi bil namreč položaj vse prej kakor ugoden, ako si iz Hitlerja napravita odločnega sovražnika in mu ne dopustita prilike, da bi sestavil vlado. V novo izvoljenem parlamentu ima sedanja vlada že itak večino opozicije in, ako si odtači še Hitlerja, ji bo postal položaj docela nevzdržen, kljub vsem diktatorskim odredbam. Brčkone bo Papepu prepustil vodstvo vlade Hitlerju in bo sam stopil v njegov kabinet kot minister za zunanje zadeve.

SLAVEN PES POGINIL

Hollywood, Cal. — Skoraj vsakomur, ki obiskuje kino gledališče, je znan brihni pes Rin Tin Tin, ki se ga je uporabljalo v filmih. Tega psa si več; preteklo sredo je bilo po njem. Po dveletnih "počitnicah" je pes nedavno nastopil še v zadnjem filmu, s čimer je končal svojo "karjiero". Dosegel je starost 14 let.

New York, N. Y. — Delnice na tukajšnji borzi so v četrtek zopet poskočile, dasi so bile vržene na trg in prodajo velike množice delnic. — New York, N. Y. — Delnice na tukajšnji borzi so v četrtek zopet poskočile, dasi so bile vržene na trg in prodajo velike množice delnic.

"COWBOY" SE ZABAVA

Znameniti rodeo jezdec Ayers, ki ga vidimo na sliki, si celo v vodi privoščil svoje "špase". Med počitnicami na Virginia Beach, Va., se vsak dan poda v morskovo vodo s svojim konjem, od koder izvaja svoje trike.

UPOR V ŠPANIJI UDUŠEN NEMIRI NA KOREJI

Vodja revolucije, general Jurjo, v zaporih.

Madrid, Španija. — Vstaja, ki so jo vprizorili španski monarhisti proti sedanji republikanski vladi, je bila 24 ur po svojem izbruhu docela potlačena. Okrog tisoč oseb je v zaporih, med njimi tudi vodja gibanja, general San Jurjo, ki je v sredo s svojimi četami zasedel Seville. Ni pa mogel vzdržati pod pritiskom ogromne sile vladnih čet, ki so naskočile mesto, in celo njegovo podjetje je padlo v vodo. General sam je zbežal v avtomobilu, a je bil ujet v mestu Huelva.

ZELJA SE MU IZPOLNILA

Chicago, Ill. — V torek se je 57letni Gust Englund, 5209 Lake Park Ave., proti nekemu prijatelju izrazil, da bi najraje umrl hitre smrti. Zelja se mu je izpolnila prej ko je preteklo 24 ur. V sredo se je namreč pri delu dotaknil žive električne žice in bil na mestu ubit.

TRIK SUHAŠKEGA AGENTA

Chicago, Ill. — Prohibicijski agent Sam Krieger ima bolj ženski kakor moški glas in tega glasu se je v sredo poslužil, da je ujel v zanjko dve žrtvi. Iz nekega hotela je telefoniral salunerju J. Gallagherju, naj mu prinese steklenico žganja. Predstavil se mu je kot "Miss Kay". Gallagher je poslal za zahtevanim blagom na določeni prostor svojega pomočnika Cl. Summons, katerega je agent takoj aretiral. Čez kakih 15 minut je "Miss Kay" zopet telefonirala, da naročenega žganja še čile, dasi jo je končal svojo "karjiero". Dosegel je starost 14 let.

Na Koreji se opaža sovražno gibanje proti Japonci.

Šangaj, Kitajska. — Poleg vseh nevarnosti, ki si narkopala na glavo Japonska s svojim sporom s Kitajsko, jo čakajo, kakor kažejo znamenja, nova neprijetna presenečenja. Na polotoku Koreja, ki je japonska last, se čimdalje bolj opažajo znamenja gibanja za neodvisnost in agitatorji širijo med Kitajci v Mandžuriji, kakor tudi tukaj, propagando, da se z združenimi močmi udari na Japonsko, "ki tvori nevarnost za mir v orientu", kakor pravi. Ničesar pa se Japonska ne boji bolj, kakor da bi se Korejci v resnici združili s Kitajci.

HOOVER ZAVRNIL "INTELEGENCO"

Washington, D. C. — V Belo hišo je prišla preteklo sredo skupina oseb, ki se je predstavila kot "intelektualci" in hotela, da jo sprejme predsednik Hoover. Protestirali je nameravala pri njem proti nedavnemu izgonu veteranov iz Washingtona s pomočjo vojaštva. Predsednik je sprejem odklonil, na kar je skupina odšla s pritožbo, da Hoover rajši sprejema skavte in politikaše, kakor bi poslušal mnenja inteligentov.

PRIPOMOČEK ZA ISKANJE RADIA

Vancouver, B. C. — Dva učenjaka na tukajšnji univerzi sta izdelala instrument, s pomočjo kojega se bo lahko našla ruda, ki vsebuje dragoceno kovino radij. Iznajditelja ne marata razodeti, kako je aparat sestavljen. Vzelo ju je vedeti, da sta ga izgotovila.

NAROČNIKOM V VEDNOST

Zaradi zapovedanega cerkvenega praznika Vnebovzeta Marije, ki ga obhajamo v ponedeljek, bo ta dan delo v naši tiskarni počivalo in vsled tega ne bo izšla torkova izdaja lista.

KRIŽEM SVETA

Vatikan. — Papež Pij je poslal ameriškim škofom pismo, v katerem kaže svoje zanimanje za verske razmere med nigri in Indijanci, ko naroča, naj posvečajo posebno pažnjo redu sseter Najsvetejšega zakramenta, ki deluje med omenjenima plemenoma.

Haag, Nizozemska. — Po trimesečnem razmotrivanju je vrhovno svetovno sodišče rešilo pritožbo, vloženo od štirih velesil proti Litveniji, ker je ta februarja odpustila predsednika mestnega sveta v Memelu. Rešitev je bila v prilog Litvenije.

La Paz, Bolivija. — Tukajšnja vlada je ovestila Zedinjene države in 18 drugih držav, ki so ji pred nekaj dnevi poslale spomenico, da ne bo nehala s sovražnostmi proti Paragvaju, dokler se ne končajo sedanje razmere v Čako.

KITAJSKA NA SVETOVNI RAZSTAVI

Šangaj, Kitajska. — Kitajska komisija za priprave za udeležbo na svetovni razstavi v Chicagu, je v sredo brzojavila, da je zadovoljna s prostorom, ki ji je odkazan, namreč ob jezeru, severno 23. ceste, kateri obsega celi akter zemlje. Komisija se je izjavila, da bo prostor preuredila v pravi orientalski vrt. Porabila bo za to \$300,000.

ANGLIJA SE VRNE K ZLATU

London, Anglija. — Kakor kažejo znamenja zadnje tedne, ima Anglija resne namene, da postavi svoj denar zopet na zlati standard, in sicer še to jesen, najbrž sredi oktobra. Kakor znano, je opustila ta standard pred letom dni. Državna banka ima danes v svojih predelih skoraj že toliko zlate kovine, kakor je je imela pred polomom.

ZOPET ŽRTEV BUTLEGER-SKE VOJNE

Chicago, Ill. — Butlegerski sindikat se je v sredo zvečer zopet iznebil enega svojih konkurentov. Kot žrtev je padel 35-letni J. Connell. Ko je ponoči stal pred svojim salonom na Goose Island, 1140 Hickory ave., se je preden pripeljal avto, iz katerega mu je neki moški zaklical, naj pride bliže. Ko pa se je mož približal neznanec, je padla iz avtomobila cela salva strelcev, in Connell je na mestu izdihnil. Kakor se je doznalo, je Connell izdeloval sam svoje pišto, katerega je tudi drugim salunarjem prodajal po \$30 za sodček, dočim ga butlegerski sindikat prodaja po \$55. Da jim ne bo delal konkurence, so ga odstranili.

ŠIRITE AMER. SLOVENC!

Iz Jugoslavije.

NOVE NESREČE NA PLANINAH — EDEN MRTEV, TRIJE TEŽKO RANJENI. — TUDI MED PROSILCI JE ZAMRLA RESNICA. — SMRTNA KOSA. — NEZGODE, NESREČE IN DRUGE VESTI.

Zelja po planinskih cvetkah mu prinesla smrt

Melica, 26. julija. — Ni je menda zapeljivejše planinske cvetke, kot je planika, ki navadno najbolje uspeva v najtežje dostopnih visokih skalnatih grebenih. Za temi cvetkami je pohitel na visoko Pecico tudi neki 50letni Bl. Hainz, gorski pastir, pristojen v Ljubuče v Avstriji, ob jugoslovanski meji. V nedeljo, 24. julija, se je spenjal vedno višje in višje po Kordeževi steni, da si natrga zaželjenih planik, ko mu je naenkrat spodrsnilo in priletel je v 40 m globok prepad, iz katerega so ga s težavo rešili jugoslovanski turisti, ki so se ravno nahajali po obodu v Uletovi koči in jim je delo povedala, da nekdo iz prepada kliče na pomoč. Našli so vsega razbitega in krvavega in jim je med reševanjem izdihnil.

Neprevidni dijaki

O hudi nesreči ki se je zgodila na Pohorju, poročajo iz Maribora. Med številnimi izletniki na pohorju se je nahajala tudi skupina treh djakov in sicer 18letni Milan Favaj, 19letni Mirko Ozvatič in 16letni Jozef Gradner. V vselem razpoloženju so se vsi trije spustili po žlebu, po katerem navadno Pohorci spuščajo hode v dolino. Z bliskovito naglico so drveli eden za drugim po žlebu ki se konča pod Šumnikom. Niso pa prišli do konca, ker je bil žleb, ki ni bil že dolgo v rabi, pokvarjen in tako so eden za drugim zgrneli v globok prepad, v kamenito strugo Lobnice. Favaj ima zlomljeno desno nogo, Ozvatič je hudo poškodovan na glavi in ima nevarne notranje poškodbe; Gradner ima poškodovano levo nogo in je hudo razpraskan. Sani si niso mogli popolnoma nič pomagati, a jim je na srečo prišla na pomoč druga skupina izletnikov, ki so jih spravili do Ruš in od tam v mariborsko bolnico.

Dobrota je sirota

Bilo je v Ljubljani, ko sta v neko trgovino s čevlji stopila moški in ženska s prošnjo, da bi jima lastnik podaril par čevljev za malega fanta, ki da pojde na počitnice k morju, pa nimata s čim kupiti obuvala. Lastnica jima je rekla, naj fanta pripeljeta v trgovino, da mu da čevlje, ki mu bodo prav in ni hotela dati čevljev po meri ženske, ki je trdila, da ima ravno tako veliko nogo kakor fantič. Ko lastnica ni odnehala, sta odšla in mož se je kmalu vrnil z bosim dečkom in ko ga je lastnica vprašala, če se kaj veseli počitnic, jo je samo debelo pogledal in se začudil. Drugi dan je prodajalka srečala istega fantiča na ulici in ga vprašala za čevlje in pa

za počitnice. — "Ah, kakšne počitnice? Saj tisti čevlji niso bili moji in mož tudi ni bil moj oče. Dobil me je in mi rekel, da mi da dva dinarja, če grem z njim pomerit čevlje." Tako je povedal fant. — Mala zgodba pač veliko pove, koliko bede je v današnjih časih in pove tudi to, da med mnogimi prosilci že tudi ni več respice in človek ne ve, komu naj še verjame.

Velik požar

Nedavno je v srebrniški graščini na Dolenjskem požar uničil precejšen del gospodarskih poslopij in le takojšnji pomoči šmihelskih gasilcev se imajo zahvaliti, da se ni ogenj še razširil. V zadnjem trenutku se je posrečilo, da so rešili iz hlevov 15 glav goveje živine, par konj in več prašičev. Škode je do 70,000 Din.

Nesrečen padec

Huda nesreča je zadela 20. julija 34letnega Viktorja Telebana v Borovnici. Proti večeru je namreč peljal s kravama voz. Da bi se na ozki poti srečno ognil morebitnemu vozu, ki bi prihajal nasproti, je korakal ob živali spreddaj, in ravno to je bilo zanj nesreča, da je pri srečanju z drugim vozom nesrečno prišel pod voz, ki mu je šel čez prsi in trebuh. — Zlomljeno ima ključnico in hude notranje poškodbe.

Smrtna kosa

V Skornem nad Šoštanjem je umrl Ivan Vrabčič, sin župana, ki se je nedavno vrnil od vojakov. — V Ljubljani je umrla Marija Novakova, soproga odvetnika Janžeta Novaka. — V Sevnici ob Savi je umrl Rudolf Skuhala, trgovski poslovodja.

Nesreča pri mlačvi

V Kaplah na Kozjaku je 14-letni France Anzenberger pomagal pri mlačvi na stroju, pa je zašel z levo roko v mlatilniški boben, in zobovje mu je vso roko razcefralo.

Nezgodna

Ko je šla 43letna Marija Vranesičeva iz Tribuč pri Črnomlju žet žito, je na poti padla in se nevarno porezala s srpom, da je morala v novo-meško žensko bolnico.

Utonil

Pri kopanju v vodi Zastava, ki teče skozi Ortnek, je utonil 17letni Jernej Adamič iz Velikih Poljan. Hotel se je okopati, pa ga je v vodi prijel krč in je utonil.

Samo cent in pol stane "Am. Slovenec"

"Am. Slovenec" naročnike dnevno. In vendar koliko zanimivosti in koristnega berila najdete v njem za ta cent in pol.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1891.

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America. Established 1891.

Ishaja vsak dan razen nedelj, ponedeljnikov in dnevo po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izdaja in tiska: EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill. Phone: CANAL 5544

Published by: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill. Telefon CANAL 5544

Table with subscription rates for different durations and regions (Narocnina, Subscription).

POZOR! - Številka poleg vašega naslova na listu znači, do kedar imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagata listu.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Gospodarski položaj Jugoslavije

Jugoslovska država meji na same neprijatelje na zapadu, severu in vzhodu, in še na jugr bo te težko, če ima v Grkih kake zanesljive prijatelje.

Lozanska konferenca, ki je na podlagi gotovih pridržkov dovolila, da se do malega črta Nemčiji vse vojne odškodninske datjve in so iste znižali s 64 milijard zlatih mark na samo 3 milijarde, je to storila na podlagi računa, da se črta s tem vse predpisane svote, ki so jih dobivale zavezniške države, med katerimi je bila tudi Jugoslavija po prejšnji Srbiji, katera je dobivala za vojno odškodnino letno okrog 20 milijonov dolarjev.

Svota 20 milijonov dolarjev nikakor ni malenkostna svota za tako državo kakor je Jugoslavija. Z ukinitvijo teh datjv bo Jugoslavija vrlo občutno prizadeta.

S tem pa ni rečeno, da je Jugoslavija edina, ki se nahaja v takem položaju. So države in narodi, ki so še v slabših položajih, n. pr. nemška Avstrija stoji v popolnem bankrotu, nič boljše ni z Ogrsko, Bolgarsko, pa tudi Grška se zvija v hudih gospodarskih bolečinah.

O zemljiščih, stanovanjih itd.

V letih 1923-1928 je trgovina z zemljišči, hišami itd. bujno cvetela. V metropolitanskih mestih so kar čez noč rastle nove naselbine, nova mesta. Cene zemljiščem in hišam so šle navzgor in silna draginja je nastala v tem ozirju.

Toda prišel je začetek krize v letu 1929. Ljudje so jeli zgubljeni delo. Možnost plačevanja najemnine je jela pada-

ti. Družine, ki so živele v boljših stanovanjih, za katere so plačevale po \$50, \$60, \$75 in več mesečno najemnine, so začele vsled pomanjkanja denarnih sredstev iskati cenejše najemnine. Leta 1930 je bilo še slabše in leta 1932, kakor govorijo poročila, so že v marsikaterem stanovanju po dve in tri družine skupaj, ker razmere jim drugače ne kažejo.

Večje apartment hiše, to so hiše, ki imajo po 15, 20 in več stanovanj, in ki so se pred krizo sijajno izplačevale, so domalega vse v veliki krizi ali pa so že propadle. Te stavbe, kakoršne vidite n. pr. na severni strani mesta ali ob lepih bulevardih, so bile financirane povečini z zemljiškimi bondi, to je, da so gotove banke založile denar, toda v ta namen so izdali takozvane 'First mortgage gold bonds' in iste razprodali med ljudi.

Tako je ta kriza zadala silno občuten udarec trgovini z zemljišči in hišami. Male hiše še nekaj veljajo, ker mala stanovanja še grede, toda naravnost uničene pa so velike apartment stanovanjske hiše. Te hiše so stale ogromne svote, ko so se gradile. Treba jih je bilo opremiti z najmodernejšimi opremami, toda vse to, ki je požrlo velike svote denarja, danes ne prinaša lastnikom nobenega haska.

V takih razmerah se danes nahaja vprašanje zemljišč in stanovanj.

DROBNE NOVICE IZ CLEVELANDA

Eden izmed naših mestnih listov, 'The Cleveland Press' je razpisal nagrade za lepe domače vrtove, ki so zasajeni bodisi z koristnim sočivjem, s cvetlicami ali z drevesi in travo.

V nedeljo 14. avgusta bomo praznovali našega farnega patrona sv. Lovrenca. Ob 10. uri bo slovesna peseta sv. maša, katere se udeležijo vsa lokalna društva korporativno.

Z delom je v Clevelandu slabo, zanič in še slabše kot to. Če ne bo kmalu sodni dan, potem imamo upanje, da se bo obrnilo na bolje, saj na slabše se ne more. — Bog ve, če bo tudi letos pred volitvami, Hoover ponavljal besedo "prosperity".

Mr. Bečaja. Igral bo pa tudi John Sulnov orkester. — Hej, to bo fajn! Le pridite vsi!

V sredo med slovesno sv. mašo, katero je daroval Rev. Benedikt Hoge in pri kateri je bil za dijakona njegov brat Rev. Thomas Hoge in Father Julius Slapšak subdijakon, sta bila poročena Edward Hoge in pa Miss Anna Bobnar. Ženin je brat zgoraj omenjenih gospodov frančiškana iz Lemonta. Nevesta pa hči dobro poznane in čislane družine Karola Bobnarja. Novemu paru želimo vsi skupaj veliko srečnih let. Po sv. maši je Rev. Thomas Hoge, novomašnik, podal blagoslov.

Vsem članicam gori omenjenega društva se naznanja, da se udeležijo skupnega sv. obhajila na praznik Vnebovzetaja ali Veliki Šmaren, dne 15. avgusta, in sicer ob 8. uri zjutraj. Prav vse ste prošene, da pridete za gotovo ob tricerter na osem v šolo in vsaka naj si pripne društveni znak. Iz šole bomo potem za zastavo koračkale v cerkev. — Ker je torej omenjeni dan lep praznik, ko se spominjamo Marijinega vnebovzetaja, ste torej prošene vse njene hčere, katere ste se ji v varstvo izročile, da ji prinesete v dar svoja očiščena srca. Prav nobene ne sme manjkati in iz srca ji zapojmo: Marija, tebi se zročimo, le ti nas boš varovala. Po tebi društvo hrepeni, v nebesa nas boš pripeljala. — Pozdrav vsem članicam Materinega društva. Mary Marincič, preds.

POPULARNI KONTEST V SHEBOYGANU Sheboygan, Wis. Kot je bilo poročano v A. S., so naša mestna dekleta tekmovala, katera je najbolj popularna v mestu. To je bil boj, ki je prinesel trgovcem nad 168.000 dolarjev. Zmagala je neka Nemka, ki je dobila naslov Miss Sheboygan. Dobila je nad tri milijone glasov, naša Stanka Skok pa nad dva milijona. Kot taki ji pripade druga nagrada: prosta vožnja po velikih jezerih, ki bo trajala osem dni. Želimo Stanki obilo zabave — pa zavarovati se naj da proti morski boleznici. Čisto lahko bi bila Miss Sheboygan Slovenka kot je bila lani, ko ne bi bilo toliko Slovencev v kontestu Nad devet jih je bilo. — Četrto nagrado je dobila tudi Slovenka, — Sophie Prhne. Dobi prosto vožnjo za en dan po Michiganem jezeru. Obema zmagalkama častitamo.

PROSLAVA 25-LETNICE

Nepričakovano in prijetno presenečenje sta doživela pretoklo sredo zvečer zakonca Maks in Mary Omerzel s 21st Place. Na nekak način so ju spravili v cerkveno dvorano, ne vem pod kako pretvezo, in ostrmelja sta, ko sta hipoma stala pred celo množico ljudi in jim je iz deseterih in deseterih grl zaoril v pozdrav vzklik "Surprajz". Tako ju je prevzelo, da sta onemela obstala, in menda še sama ne veta, kako so ju pripeljali do njih prostora za pogrnjeno mizo. Spomin na pomemben dogodek je dal povod, da so prijatelji Omerzelove družine privedli ta "party". Omerzelovima zakoncema namreč poteka te dni 25 let, odkar sta stopala po sredi cerkve k oltarju kot ženin in nevesta ob zvokih poročne koračnice. Prijatelji so poskrbeli, da se je sedaj ob 25letnici ta spomin kar najbolj sijajno obhajal. — Takoj, ko so ju pripeljali v dvorano in so navdušeni klicali malo ponehali, se je oglašil moški zbor

pevskega društva Adrije in zapel pesmico v pozdrav. Sledila je okusno pripravljena večerja, na kar je stoloravnatelj Mr. L. Jurjovec otvoril govorniški program, čestital slavljencema v imenu vseh navzočih prijateljev in prijateljic ter pozval k besedi zastopnika frančiškanskega samostana v Lemontu, Rev. Dr. Hugo Brena, ki je tako občuteno govoril, da so Mrs. Omerzel zalesketale solze v obeh. Povdarjal je tudi, da je ta vzorna družina dala slovenski Ameriki eno redovno sestro, ki bo posvetila svoje življenje vzgoji naše mladine. Za tem burno odobravanim govorom so zopet zapeli pevci Adrije dvoje lepih pesmic. Nato sta govorila še svetošestanski župnik, Rev. Aleksander Urankar, in njegov pomočnik, Rev. Edward Gabrenja. Zopet je zapela Adrija in končala z živahno zdravico. Govorila je še Miss Barrett, na kar je bila slovesna večerja in govorniški in pevski program zaključen ter se je oglašila harmonika in klicala zbrane k plesu. Med tem so se pa številni prijatelji in prijateljice vrteli okrog obeh slavljencev in jima stiskali roke. Bil je eden redkih večerov v naši naselbini in prav gotovo niti slavljencev niti drugi navzoči ne bodo z lepa pozabili nanj.

KAKO JE BILO V JOHNSTOWNU

Če bi kdo pred dvema letoma rekel, da bo tukaj v tem hribu, ravno med temi skalami in grapami stala lepa zidana cerkev, iz katere stolpa se bo slišalo lepo ubrano zvonjenje treh bronastih zvonov, bi se takemu človeku vsak v obraz zasmejal in vsak bi ga imel za bedaka. Toda, ravno to se je zgodilo, česar bi nihče ne verjel. V nedeljo, dne 31. julija letošnjega leta se je praznovala že prva obletnica, odkar je bila posvečena kapelica Lurške Matere božje. Ob strani cerkve namreč stoji prav lepa votlina, kjer se ob večjih letnih shodih vrši služba božja na prostem, če le vreme dopušča. — Z občudovanjem zrodanes ljudje to, v kar s početka niso mogli verjeti, da bi bilo kedaj mogoče, da bi namreč v gosto zaraščenem gozdu, med skalami, med drevjem in trnjem, stala kedaj farna cerkev. Kdor je videl ta prostor prej in ga vidi sedaj, ta občuduje delo, ki se je izvršilo potom pridnih rok in zavednih katoličanov, ki so se zavedali potrebe božjega hrama zase in za svoje otroke. Javnosti ni neznano, da se je že nekaj let delalo in govorilo za ustanovitev slovenske farnosti v Johnstownu. Bolj glasno je postalo to delo, odkar je tam poskusil in v tem namenu deloval blagopokojni Rev. Alfonz Miklavčič, OFM. Mnogo je ta duhovnik pisal in sku-

šal dokazati, kako potrebna je v Johnstownu ustanovitev slovenske farne cerkve. — Za pokojnim Rev. Miklavčičem je vneto prijel za delo vsem ljubljenci č. g. Rev. Benigen Snoy. Z želozo voljo in odločnostjo, s prijazno in vabljivo besedo, s premišljenim gospodarstvom in modrim preudarkom, ki je bil zlasti potreben pri izbiranju prostora, kje bi naj stala bodoča slovenska farna cerkev, je pravilo in v zadovoljstvo vseh rešil svo zadelo, kar pač dokazuje in spričuje dejstvo, da se je namreč nove farne cerkvice oklenilo vse ljudstvo v okolici z največjim zanimanjem in ljubeznijo.

Vsako pač ve, kakšna težava je izbirati prostor za novo cerkev, ker pač slednji faran želi, da se naj cerkev nahaja kar mogoče blizu njegovega doma. Nadalje tudi vsakdo ve, kako je v času današnje depresije in brezposelnosti težko nabirati potrebni denar za tako stvar, ko jih je pa toliko, ki imajo komaj dovolj, da se prehranijo. Tudi je treba pomisliti to, da so se ob času, ko se je govorilo o ustanovitvi cerkve, oglašili protesti v nasprotnem taboru, ki so kričali: Cerkve ne potrebujemo!

Previdnega in previdnega patra Benigena Snoya ni ne ena ne druga teh ovir prestrašila. Dogovoril se je s svojim škofom, ljudem pa prigovarjal, naj delajo, pomagajo in molijo in cerkev jim je zagotovljena. Neverjetno, kakor so mi pravili sami farani, je bilo ob početku, da bi se kedaj moglo uresničiti, kar se je. Celo ti, ki so bili sami za cerkev, med katerimi so najboljši katoliški možje, so v začetku nasprotovali, da bi se cerkev zidala na sedanjem prostoru, ki si ga je zamislil č. p. Benigen Snoy. Nikdo ni mogel tega prostora odobriti, ki bi naj nekaj postal središče nove slovenske farnosti v Johnstownu. Župnik je pa vztrajal, se z modrimi možmi pogovarjal in delal in pripravljaj. Poklical je brezposelne k delu za malo plačo, s hrano, in tako se je pričelo in se delalo na žive in mrtve kakor bi rekli v starem kraju. Ni preteklo dolgo časa in zavladalo je popolnoma drugo življenje in navdušenje za lastno farno, se je oprileto ljudstvo. Zaupanje v lastno cerkev je postalo živo, cerkev pa se je dvigala in rastla pred njihovimi očmi. Velike skale so se vavile v struge in globine, bregovi so se zniževali, trnje je izginjalo in iz goščave so se prikazovale vedno lepša in gladkejša drevesa. Cerkev pa se je dvigala in kmalu je stala dovršena: iz lepe opeke zidana in dovolj velika, lična, z dvema lepima zvonikoma, v katerih visijo trije zvonovi, ki prav lepo in ubrano pojo in s svojim glasom zbirajo po okolici raztresene okoličane in farane k vsakdanji in nedeljski službi (Dalje na 3. str.)

TARZAN GRE PO ZLATO V OPAR.

(10)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: EDGAR RICE BURROUGHS

Tarzanove jeklene mišice so stisnile jelena močno za vrat in sunek v prsa je jelenu kmalu vzel življenje. Tarzan je vrge jelena na tla in zagnal svoj džunglski krik v črni pragozd, da je odjeknil vse križem gozda. Iz gošče je pokazal svojo glavo vznemirjen lev, ki je tudi nasledoval jelena, a ga je Tarzan prehitel. Lev Numa je zavidljivo zrl v prizor, ker sam ni imel sreče, da bi zgrabil jelena.

Tarzan se je ozrl na rjovenje leva in je zarjul v svatilo levu, češ, naj se ne uči v njegov plen. Toda lačni lev ni mogel mirno gledati tega prizora in se je zagnal proti Tarzanu in ubitenu jelenu. Toda predno se je to zgodilo je Tarzan že pograbil jelena in z njim skočil na drevo v močnejše veje in tako ušel s svojim plenom levu ravno pred nosom. Gromovito je rjul lev, ker mu je bilo žal za tako lepim plenom.

Na drevo, na katero je Tarzan odnesel ubitega jelena je bilo polno neklih malih trdih okroglih buč, katere je zdaj Tarzan trgjal in lučil v levo, kar je leva še bolj razstogorilo. Skakal in spenjal se je dolgo časa na drevo toda zastoj je bilo, h plenu ni mogel in Tarzan je le bolj in bolj metal vanj trde buče. Pil je skrajno razkačen in gorje, če bi se mu zdaj kdo približal, da bi padel v njegove kremplje.

Kmalu nato je Tarzan opazil, da je lev nekaj zadubal. Stisnil se k tlorju, kakor mačka pred skokom na svoj plen in se je začel plaziti v goščo. Tarzan je takoj vedel, da je nekaj, da se je moral nekdo približati in da ga je lev zadubal. Tarzan se je pripravil, da vidi kaj bo in kaj je. Začel je po vejah slediti levu, ki se je bolj in bolj plazil v neko smer. Lev ni vedel niti, da ga Tarzan zasleduje. Kaj se je zgodilo zdaj? ...

Advertisement for 'LEPOTA SLOVENIJE' featuring 'Gorenjska' with a price of \$2.00 and publisher information for 'KNJIGARNA AMERIKANSKI SLOVENEK'.

PRIJATELJEM SLOVENSkih ŠOLSKIH SESTER

Praznik Marijinega Vnebovzeta, 15. avgust je vsako leto veliki, slovesni dan pri naših slovenskih sestrah v Lemontu. Prijazni griček ta dan vsako leto ves oživi. Je pač že nekaj v našem narodu, da Slovenci radi gledamo poroke. Če kedaj, je ob neki znani poroki gotovo natlačena cerkev. Tudi pri č. šolskih sestrah stopajo 15. avgusta neveste pred oltar, neveste božje. Kdor je enkrat videl poroko božjih nevest, je ne bo nikdar več zamudil. Kdor je še nikoli ni videl, naj pride prihodnji ponedeljek na Marijin praznik v Lemont k č. sestram. Ob 9. uri po starem času, ob 10. uri po novem času se začne slovesnost. Z obilno udeležbo pokažimo našim sestram svojo hvaležnost. Opolno, pravijo, da se bo dobilo nekaj za lačne in žejne želodec.

Ob 2. uri popoldne bodo slovesne pete litanije Matere božje in blagoslov.

Da bo pa celi dan Mariji darovan, bo še zvečer o mraku posebna slovesnost in sicer pri lurski votlini na prostem. Lurska votlina bo bajno razsvetljena z umetnim ognjem. Zadaj za votlino bodo prasketale v znak rakete. Zadoni bodo zvonovi in oglasila se bo pesem: Zvonovi zvonijo, premilo pojo, častijo

preblašeno lursko Gospo: Ave, ave, ave Marije. Med pesmijo bodo prišle mlade neveste božje k votlini in bodo Mariji izročile svoje cvetlične vence. Isti običaj snemanja venca se vrši tudi pri svetnih nevestah, toda s to razliko, da vence svetne neveste kmalu ovene, venec božje neveste pa bo na veke zelenel ob Marijinih nogah. Takoj po tem ganljivem obredu se bo razvila izpred lurske votline lurska procesija po hribu s gorečimi svečami. Cela slovesnost bo v tri četrte ure končana. Med svečanostjo bo tudi kratka pridiga P. O. dila. Nihče se ne bo kesal, kdor pride. Iz Chicage in iz Joliet na rayno tako daleč. Ob 9. uri ali ob pol desetih boste lahko že zopet doma. Pokažimo, da se zanimamo tudi za te vrste neveste. Nikdar ne boste pozabili prelepega prizora in slovesnosti pri mični lurski votlini. Katerim razmere ne dopuščajo, da bi prišli dopoldne, pridite gotovo zvečer. Obetajo se Slovenci iz daljnega New Yorka, iz Detroita, iz Sheboygana, iz Milwaukee, kar je pa v bližini, bo pa tako vse pri naših sestrah 15. avgusta. Če kdo, zasluži pač naše dobre in požrtvovalne sestre vsega našega priznanja in zanimanja. Na svidenje!

Prijatelj slovenskih sester.

RAZNOTEROSTI.

PRIPovedKE O MOHAMEDU

Letos so praznovali muslimani trinajststoletnico Mohamedove smrti. Ob tej priliki so objavljali listi razne zanimivosti iz prerokovega življenja. Veliko modrosti razodevajo naslednje zgodbe:

Ko se je bil Mohamed prvič oženil, so ga kmalu videvali, kako je vsak dan kupil šest kruhov. Nekoč ga vpraša prijatelj Abn Bekr, kaj je s temi šestimi kruhi. In Mohamed mu pravi: "En kruh ostane meni. Enega vržem proč. Dva vržem. In dva izposojem!" — "To naj razume, kdor more," je dejal prijatelj. Nato je Mohamed pojasnil: "Kruh, ki ostane pri meni, pojem sam. Moja tašča dobi tistega, ki ga vržem proč. Staršem vržem po dva kruha in dva dajem na posodo, to je, dajem jih svojim prijateljem."

Ko Mohamed še ni bil slavni prerok, je nekega dne odpotoval v Samanud, kjer je našel nekega svojega starega prijatelja v velikih časteh. Bivši prijatelj, Ibrahim Sakhara, je bil postal ponosen in se je kazal, kakor da Mohameda ne pozna. Nato se je Mohamed ponorčeval: "Ibrahim, Ibrahim, ti me torej več ne poznaš? Saj sem vendar tvoj stari tovariš Mohamed in prihajam, da ti izrazim svoje sožalje. Govore namreč, da si oslepel!"

Neki dyomljivec se je obrnil na Mohameda, češ: "Alah da je vsepriročje? Kje pa je, ne vidim ga? Zakaj naj bi bil človek zaradi svojih grehov

DENAR

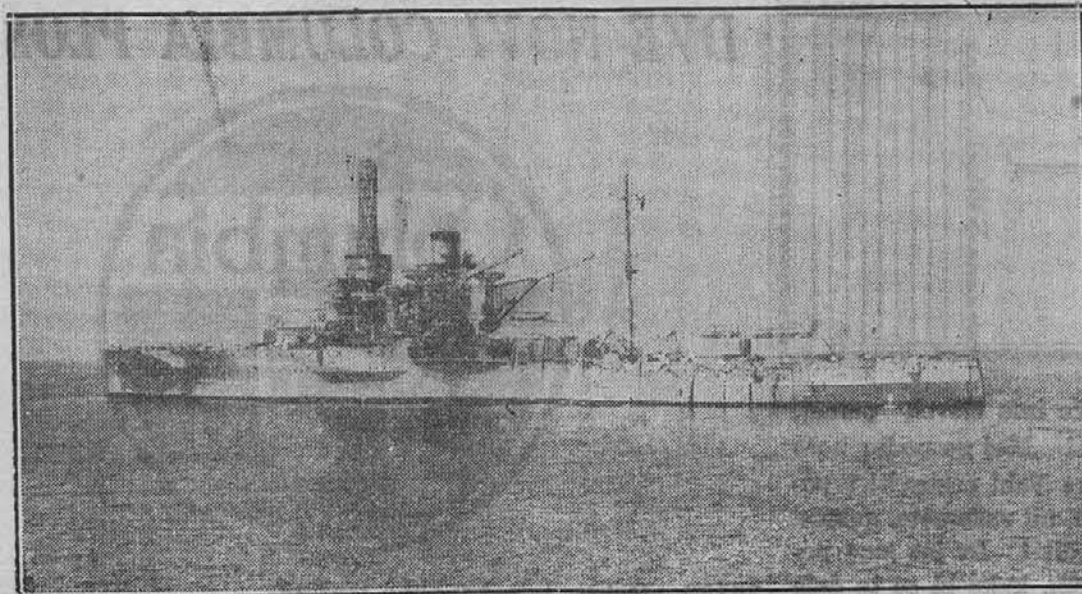
v Jugoslavijo in druge države pošiljam zanesljivo in točno po dnevnem kursu. Včeraj smo računali:

Za 100 din	\$ 2.25
Za 250 din	\$ 5.05
Za 500 din	\$ 9.50
Za 1000 din	\$ 18.50
Za 2500 din	\$ 46.15
Za 5000 din	\$ 91.50

Pri večjih svotah primeren popust. Money Order in pisma naslavljajte na:

JOHN JERICH
1849 West 22nd Street,
Chicago, Ill.

BOJNA LADJA BREZ MOŠTVA

Ameriška bojna ladja "Utah", ki jo kaže gornja slika, se lahko poda v boj, ne da bi jo kdo vodil. Kontrolira se jo namreč lahko iz daljave potom radio. Na ta način se lahko uravnava njena smer, kakor tudi hitrost.

ljani. Orožnik je korakal kar naprej po sledi in tako prišel v Ljubljano, a tatu ni izsledil, ker sta se nekeje med potjo zgrešila. Kljub temu je vneto sledil po Ljubljani in iskal, če bi morda le ne izsledil nevarnega tatu. Skoraj je nad uspehom obupal, ko ni ne pri klavnici in ne pri živinskih prekupevalcih ničesar izvedel o tatu in volu. Tedaj pa je zapazil pri neki stojnici na trgu mladega fanta v živahnem pogovoru. — "Gospod, finega vola imam na prodaj; takega že dolgo niste imeli. 600 kg tehta in pa po ceni ga dam. Pomislite, za samo 150 Din. Ga greste pogledat? Potem bova pa kar udarila!" Mesar je pa bolj modro odgovorjal: "Fant, kaj si vola sam vzredil, da ga tako pod ceno daješ? A? Ali si ga izmaknil očetu, ker ti menda manjka denarja za pijačo? A? Nak, nič ne bo iz te kupčije!" — "Meni se tudi tako zdi!" se je oglašil orožnik z Blok in položil fantu roko na ramo. "Tako! Daj roke sem!" in orožnik je fantu uklenil in fant je moral povedati za hlev, kje ima vola spravljene. Ko se je orožnik prepričal, da je vol na varnem, je fant odgnal na policijo in tam napisal ovadbo o 18letnem fantu in o volu "Sivčku". Po vola je pa še isti dan prišel gospodar sam in ga odgnal nazaj na Bloke, 10 ur daleč. Rad je prišel in rad hodil tako daleč, samo da ima "Sivčka" zopet v hlevu.

IZ SLOV. NASELBIN.

(Nadaljevanje z 2. strani)

Božji. Dvakrat sem se imel priliko sam na lastne oči prepričati, kako je tam. Prvič sem bil tam velikonočno nedeljo in ponedeljek in sedaj zopet ob obletnici, 31. julija. Kar sem videl, me je v mojih sodbah potrdilo, namreč to, da je to svetišče izbrano v najlepšem in najprimernejšem kraju, katerega se je ljudstvo oklenilo z največjo pridnostjo in pobožnostjo. Poleg Slovencev spadajo pod okrilje te cerkve tudi Hrvatje in Slovaki in še nekaj drugih katoličanov iz okolice. — Cerkev, ki ima velikost 40 x 90 čevljev, je vsako nedeljo natlačeno polna. Kar je pa še veselejše je to, da se je te cerkve oklenila tudi mladina in sicer z nadpolovično večino. Ko je lansko leto mil. g. škof posvetil kapelico Lurske Gospe, je posetilo ta prostor do 10,000 ljudi. Letos ob prazniku obletnice se je tudi zbralo nekaj tisoč vernikov okoli Marijine votline.

Ko smo prispeli v nedeljo zjutraj se je pričela prva služba božja ob 8. uri. Misijonar Rev. p. Odilo Hajšek je imel pridigo, kakor jo zna samo on imeti. Ljudje so njegove besede kar požirali kakor lačen človek kruh. V govoru je g. misijonar razložil vernikom velik pomen porcijunkolskih odpustkov, katere nam sv. Cerkev podeljuje po zaslugi in pripravnosti sv. Frančiška Serafinskega, katere je od sv. Očeta on sam izprosil za vse ljudi, kateri se hočejo posluževati porcijunkolskih odpustkov. — Druga služba božja se je vršila

KDO KAJ VE?

Kraljevski generalni konzulat v Chicagu, Ill., na 840 No. Michigan Ave., prosi vsakega, ki mu je kaj znanega o poslednjem prebivališču ali smrti Josipa Lipovčiča, da to naznani generalnemu konzulatu na zgorajšnji naslov. Omenjeni je najbrže umrl v letu 1928 ali 1929 in je živel v Westmont ali Cicero, Ill., pod svojim pravim imenom, ali pa pod imenom Joseph Politovich. Za podatke bi radi izvedeli njegovi sorodniki v domovini.

PLUMBARSTVO

Mi popravljamo vsa plumbarska dela. — Inštaliramo kopalne, umivalne in kuhinjske sifone, toilete, po zmerni ceni. — Račune plačujete lahko na obroke.

Thomas Higgins

PLUMBING, GAS FITTING AND SEWERAGE
2313 So. Oakley avenue,
Tel. Canal 0610. CHICAGO, ILL

FRANK R. DRAŠLER

— SLOVENSKI ODVETNIK V CHICAGO —
Opravlja vsa odvetniška dela za tu in stari kraj.

Med dnevom uraduje na:
111 W. Washington Street, Room 1601
Redno vsak teden, ob torkih od 7. ure zvečer naprej na 1849 West 22nd Street, nad uradom "Am. Slovenca"
Za posebne slučaje na razpolago katerikoli večer po dogovoru. Pokličite na telefon in določite sestanek.
Telefon v mestu: CENTRAL 0888. Za razne informacije lahko kličete tudi upravnništvo A. S.: CANAL 5544.

DR. ALLAN J. HRUBY

Specijalist za pljučne in srčne bolezni
Tel. Rockwell 3364
Stanovanje: 1130 No. Lorel Ave.
Tel. Austin 2376, Chicago
Urad: 3335 West 26th Street
Uradne ure: 5 do 9 zveč. razen sred. ob sredah 9 do 11 dop.; ob sobotah 1 do 4 pop.

DR. H. M. LANCASTER DENTIST

2159 West 22nd Street,
(ogel Leavitt St.)
Tel. Roosevelt 3817
CHICAGO

Osebnost Voden JESENSKI IZLET v JUGOSLAVIJO

na največjem Cunardovem ekspresu parniku BERENGARIA
Odpluje iz New Yorka proti Cherbourgu
7. SEPTEMBRA

Posebne privlačnosti so: znatno znižane cene za tretji razred in novi prostori v prejšnjem turističnem razredu za potnike tretjega razreda. Udeležence tega izleta bo spremljal na njihov cilj izvršeni potniški uradnik Cunard Črte, ki bo tudi skrbel za njihovo prtljago in vse, kar se tiče potnih listov. Samo enonočna vožnja na posebnem vlaku iz Pariza.

Vprašajte takoj pri
LEO ZAKRAJŠEK
GENERAL TRAVEL SERVICE, INC.
1359—2nd Avenue, New York

ali pri
CUNARD LINE
346 No. Michigan Ave., Chicago, Ill.

Širom Jugoslavije

Duhovniške vesti

Nadžupnik "Sv. Jerneja v Rogatcu" je dobil Jože Žekar, tamkajšnji dolgoletni kaplan. Inštaliran je bil 1. avgusta.

Sv. Antonu je pomagal V. Franciškanski cerkvi v Ljubljani ravno pred vdomom. se je pred sv. Antona postavil neki berač, ki je namesto sv. Antona sprejemal darove. Nabrajal je že precej, pa so ga stražniki prijeli in odvedli na policijo, kjer so mu povedali, da tako beračenje ni dovoljeno.

Pod avtomobilom

Posestnik in krojač Šlibar z Bleda je hotel nedavno prekorčiti na Bledu cesto, pa je po nesrečnem naključju prišel pod avto, ki ga je vlek precej metrov naprej po trdi cesti in ga nevarno poškodoval.

Nesrečen kolesar

Čevljarski pomočnik Miha Rozman iz Senčurja na Gorenskem je v Ljubljani nesrečno padel s kolesa in se nevarno poškodoval, da so ga morali pravit v bolnico.

Tel. No. Chicago 4952

JOHN ZALAR

JAVNI NOTAR
— REAL ESTATE
— INSURANCE

1118 Wadsworth Avenue
NORTH CHICAGO, ILL.

VARČUJTE!

Da, varčujte. Ne mečite obnošenih in raztranih čevljev proč! Prinesite jih, da jih vam popravim, in odleži vam bodo kakor novi in vi si s tem prihranite denar. Popravljam moške, ženske in otroške čevlje. Delo trpežno in zadovoljivo za najnižje cene. — Se pripravljamo!

JOHN FALE
SLOVENSKA

POPRAVLJALNICA ČEVLJEV
1937 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD V CHICAGO

Louis J. Žefran

1941 W. 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Phone Roosevelt 3408

Na razpolago noč in dan!

— Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in ženitovanja. — Mrtvaška kapela na razpolago brezplačno. — Cene zmerne.

IZŠLA JE

1. marca povestna knjiga od škofa Baraga v angleškem jeziku.

"The Apostle of Chippewas"

katere izdaja Baragova Zveza.

Kritiki, katerim je bil predložen rokopis pred tiskom pravijo: "Nisem mogel nehati dokler jo nisem vso prebral. Knjiga je mnogo bolj zanimiva, kakor povest..." in "Veliko veselje, mi je povzročilo, da sem prebral povestno življenje škofa Barage, svetniškega misijonarja..."

TA KNJIGA

je v prvi vrsti namenjena naši mladini, da bi bolj spoznala in se seznanila z našim velikim Slovincem Barago, ki je igral tako veliko ulogo v zgodovini Amerike. Knjiga vzbuja veličino svetniškega življenja misijonarja pionirja Barage, kakor tudi ugled in spoštovanje slovenskega naroda. Ta knjiga bi morala biti v vsaki katoliški hiši, zlasti tam kjer so otroci.

Knjigo je sprejela v razpečevanje in v razprodajo naša knjigarna in bo stala s poštnino vred samo

75 centov

Naši zastopniki in slovenski trgovci ki želijo to knjigo razpečevati naj pišejo po isto na našo knjigarno.

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Kmečki punt

AVGUST ŠENOA:
Poslovenil Joža Glonar

Tahi bo zasedel grad, nabasal topove, zaprl vrata in gospa Urša lahko pride, ako jo skomina po železnih jabolkah. Seveda bo stekla pravda, pa naj; med tem lahko Heningovica uelo umre, hrvaški ban je Tahov zet, Andrej Bator pa kraljevski sodnik.

Kanonik je molče stal pred Palfyjem, ki je ostro zapičil vanj svoje oči, dočim je upravitelj Jurij Svesvetički nekoliko dvignil glavo in gledal zdaj brata, zdaj Mihaela Palfyja.

"Ne morem," je nazadnje zaječal kanonik, "stvar je nevarna; nikakor ne morem. Saj bi bila to očitna kršitev pravice!"

"Ne mislite vendar vedno samo na svoje suhe paragrafe," je zaklical Madžar in skočil po konci, "ne pozabite, da vas mogočni ljudje, na katerih stran boste stopili, ne bodo nikdar pustili na cedilo. V interesu svojega gospodarja Andreja Batora vam dam trdno zatrdilo, da iz tega za vas ne bo nič hudega. Tu je moja roka!"

"Ali ni to ista roka, ki je podpisala pogodbo z Uršulo Heningov?" je resno vprašal kanonik.

Palfy je ošinil kanonika z očmi, začel od jezice griziti brke in je živahneje odvrnil: "Govorimo odkrito, gospod kanonik! Jasna beseda dela dobre prijatelje. Moj velemožni gospodar me nikakor ni za šalo sem poslal. Njegova trdna volja je, da se mora stvar enkrat dejati v red, na ta ali na drugi način; če ne marate vi, se bo mogoče našel kdo drugi, n. pr. Franjo Filipovič, ki ima z ieklom obite vesti. Toda, ker poznam vašega brata Jurija, sem hotel to delo nameniti vam. In kakaj? Ali treba za to odgovora? Vaš brat ima mnogo otrok, ima ženo, govorimo odkrito, zapravljivko."

"Vašo rojakinjo," je trepetaje zamrmral kanonik.

"Vse eno," je hladno odvrnil Palfy. "Zadolže je preko glave. Njegova upnika sta knez Andrej Bator in Franc Tahi, baron na Štatembergu. Kak slučaj. Jurij Svesvetički je živel od milosti kraljevskega sodnika, in ta milost je velika, mogoče prevelika. Moj gospodar je vzel vašega brata za upravitelja Susjeda, ki je mastna krava, in vaš brat je ni samo molzel in jemal boljše mleko zase, on jo je molzel tako dolgo, da ji je pritekla kri: — on je goljufal svojega gospodarja."

Kanonik je zatrepetal, njegov sklonjeni brat pa je klecnil še niže in obupano zastokal.

"Da, goljufal!" je Madžar besno nadaljeval. "Iz pisem gospe Uršule vemo, kako je kradel, vemo celo več. Njegovi kompanjoni so ga izdali in so zdaj pripravljeni pričati zoper njega. Vi, prečastiti gospod kanonik, ljubite svojega brata, ljubite njegove otroke, za njih bije vaše srce; vse to predobro vemo. Pomislite vendar, kaj se z njimi lahko zgodi; spomnite se uboštva, nevolje, sramote, ki bo padla nanj, če kraljevski sodnik samo pomigne. Njegovo posestvo se bo prodalo, otroci bodo postali sirote in ime plemiča bo pribito na sramotni oder. Ali hočete res, preč. gospod, da bo vaše ime pred svetom pomazano z blatom, ali vaše srce more preboleti jok nedoraslih otrok?"

Palfy je s prekrizanimi rokama užival za drago kanonika, ki je stal pred njim in molče upiral svoje oči v zemljo; nazadnje je kanonik zašepetal: "Vi, gospod Palfy, ste okrutnej brez srca!"

"Glejte no! Jaz da nimam srca! To je res

čudna šala! Moj Bog, če ima človek pamet, mu pravite, da nima srca! Moj gospodar hoče na vsak način, da se mora Tahi postaviti v posest. To se mora zgoditi, ali razumete, gospod kanonik, to se mora zgoditi! In jaz sem popolnoma pametno razmislil, kako bi se to dalo napraviti. No, da ne bom izgubljal besed! Roka roko umiva. Vi boste Taha uvedli ali pa ga ne boste. Če ga boste, so vašemu bratu odpuščeni greh, še več, odpuščeni so mu tudi dolgovi, ban in Tahi — ki ima med vašimi stanovno močno stranko — pa se bosta potrudila, da ga bo vaš sabor izvolil za sodnika. Če ga ne uvedete, pa bo vaš brat ob posestvo, ob poštenje in ne bo sedel na sodnijskem stolcu, ampak v sodnih zaporih. Tu ni nobene šale, nobenega pozajanja. Da ali ne, gospod kanonik? Po-vejte!"

Stipo Svesvetički je prebledel, na čelo so mu udarile velike srage potu, z roko se je grabil za srce. Jurij, kanonikov brat, pa je počasi vstal. Lice mu je bilo popolnoma porumenelo, mišice na licu so mu drgetale od muke; široko je razprl svoje velike bele oči in bulil v brata. da bi čul iz njegovih ust odrešenje ali smrt. Kanonik je molčal. Naposled je stopil Jurij korak naprej, pokleknil pred brata, mu objel kolena in zavpil z glasom, ki je trgal srce:

"Brat! Brat Velik grešnik sem. Vem, da nisem vreden usmiljenja, toda usmil se mojih ubogih otročičev, ki si jim boter. Oni niso nič krivi!" In jokajoč je spustil Jurij Svesvetički svojo glavo med bratova kolena.

"Bog moj!" je vzdihnil kanonik, "ti vidiš to nevoljo in muko! Če bom grešil, ne bom zaradi svoje koristi, ampak zaradi ubogih otročičev. Moj Bog! Odpusti mi ta greh! Vstani, brat Jurij. Pomiri se! Sedaj vidiš, kam smo prišli! Pravil sem ti: pusti lepo, črnooko Madžarko, vroče krvi je in lahkih možgan; izpozabila se bo. Goljufala te je, zapustila je ne samo tebe, ampak tudi sad svoje krvi, in ti bi ostal v uboštvi in sramoti pred svetom, če bi te brat ne odkupil s svojim poštenjem!"

Vročje solze so tekale starcu po licu, ko mu je brat ravnotako jokajoč poljubljaval roke, dočim je Palfy s prekrizanimi rokami gledal skozi okno s hladnim srcem, ledeno dušo.

"Gospod Palfy!" je zaklical kanonik v svoji bolečini.

"Kaj je?" je vprašal Madžar hladno in okrenil glavo.

"Kedaj bo prišel gospod kraljevski konjušnik v Zagreb?"

"Ne vem. Pisal Vam bom, dragi gospod kanonik. Vsekakor pred dvema, tremi meseci ne. Tedaj bo treba nastopiti. Ali ste se odločili?"

"Sem," je šepnil kanonik polglasno in prikimal z glavo.

"Dobro! Beseda velja! Dajte mi roko!" je rekel Palfy in pomolil Stipu desnico, ki jo je plaho s sklonjeno glavo prijel.

"Še danes bom vaš sklep naznanil svojemu velemožnemu gospodarju," je nadaljeval poslanik, "in nadejam se, da mu bo jako ljubo. Tukaj je pogodba med kraljevskim sodnikom in gospodom konjušnikom; ko bo stvar opravljena, bo gospod knez Bator vrnil vsa svoja in Tahova dolžna pisma. Toda sedaj je treba biti previden in pred vsem molčati, da stara Heningovica ne bo začela sumiti, ker bi nam ona lahko vse skrivila.

(Dalje prih.)

DVE NOVI COLUMBIA PLOŠČI

25180—Dekle, kdo bo Tebe troštav,
Jaz pa vrtec bom kopala, pojeti Mary Udovich
in Josipina Laushe 75c

25181—Želel bi, da bi bil ptica,
Oj z Bogom ti planinski svet, poje John Germ..... 75c

DRUGE SLOVENSKE PLOŠČE

25055—Vigred se povrne
Oj dober dan, moški kvartet 75c

25056—O mraku
Dolenjska, moški kvartet 75c

25057—Slovenec sem
Perice, moški kvartet 75c

25058—Janez Čuk in Milka Sova, I. del
Janez Čuk in Milka Sova, II. del..... 75c

25059—Jaka na St. Clairu, polka
Clevelandski valček, instr. trio 75c

25060—Ziben šrit za ples
Šuštar polka, harmonika 75c

25061—Žužemberk polka
Zadnji poljub, valček, harmonika duet 75c

25062—Povšter tanc
Ribenška polka, harmonika in kitare 75c

25063—Ančka pojdi plesat, valček
Tromplan za ples, harmonika in instr. 75c

25064—Ribenška, I. del
Ribenška, II. del, moški kvartet 75c

25065—Samo še enkrat, valček
Ven pa not, polka, instrumentalni trio 75c

25066—Kranjski spomini, valček
Luna valček, orkester 75c

25067—Fantje se zbirajo, moško petje,
Na planine, petje, zbor "Jadran" 75c

25068—Črne oči, valček
Fantje se zbirajo, moški kvartet 75c

25069—Stari šotiš
Odprti mi dekle kamrico, trio s petjem 75c

25070—Al' me boš kaj rada imela
Carlota valček, orkester 75c

25071—Regiment po cesti gre, s petjem
Šebelska koračnica, harmonika 75c

25072—Štajerska
Moj prijatelj, polka, moški kvartet..... 75c

25074—Sokolska koračnica
Kje je moja, harmonika in kitare..... 75c

25075—Slovenske pesmi
V slovo, ženski duet in klavir..... 75c

25076—En let' in pol
Ljubca moje, ženski duet in klavir..... 75c

25077—Dolenjska polka
Štajerski Landler, godba 75c

25078—Dunaj ostane Dunaj
Neverna Ančka, harmonika in kitare 75c

25079—Danci
Domače pesmi, ženski duet in klavir..... 75c

25080—Oberštajerš
Slovenski poskočni šotiš, godba 75c

25081—Nemški valček
Černiška polka, godba 75c

25082—Bod' moja, bod' moja
Nebeška ženitev, Anton Shubel bariton..... 75c

25083—Čez Savco v vas hodiš
Sladki spomini, ženski duet in klavir..... 75c

25084—Nočni čuvaj
Pevca na note 75c

25085—Cingel congel
So ptičice zbrane, ženski duet in klavir..... 75c

25086—Se kikelco prodala bom
Gor čez jezero, Anton Shubel bariton..... 75c

25087-F—Tiha luna, moški kvartet, petje
Rojakom, moški kvartet, petje 75c

25088-F—Takrat v starih časih, moški kvart., petje
Pozdrav, moški kvartet 75c

25089-F—Kje je moj mili dom, narodna,
Moja ljubca je. . . , narodna, Ant. Šubelj..... 75c

25090-F—Megla v jezeru, narodna,
Zaspanček, narodna, Ant. Šubelj 75c

25091-F—Oj pastirčki, božji ljubljenci,
Vsi verni kristjani, božična, poje A. Šubelj..... 75c

25092-F—Sveta noč,
Sv. Jožef in Marija, božična, poje A. Šubelj 75c

25093-F—Moja Francka,
Potepuh, valček, harmonika 75c

25094-F—Fantje po polj' gredo,
Soča voda, pojeta M. Udovich in J. Laushe 75c

25095-F—Sladke vijolice, valček,
Double Eagle, koračnica, harmonike 75c

25096-F—Treba ni moje ljubce plavšati,
Ko ptičica ta mala, pojeta M. Udovič in J. Lavše..... 75c

Manj, kakor TRI plošče ne razpošljamo.

Naročilom priložite potrebni znesek. Pri naročilih manj kakor 5 plošč, računamo od vsake plošče po 5c za poštino. Ako naročite 5 ali več plošč, plačamo poštino mi. — Pošljamo tudi po C. O. D. (poštnem povzetju), za kar računamo za stroške 20c od pošiljave. — Naročila blagovolite poslati naravnost nã

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

O TEM IN ONEM

UMETNA STRELA
Učenjaki se že dolgo, pa brez uspeha trudijo, da bi dognali pota, katerih se drži strela, ko kam udari. Kako nastane blisk in strela, to jim je jasno, ni jim pa čisto jasno, zakaj in kako in kam udari. Blisk je ponoči sicer mogoče fotografirati, vendar je to tudi vse, kar zmorejo strokovnjaki s svojim opazovanjem.

Zato se je znani elektrik Manfred pl. Ardenne lotil preiskav na drugi način. Napravil si je v svojem laboratoriju majhno vasio, ki jo je postavil na pločevino iz medu, kar približno odgovarja položaju vasi, katera stoji na vlažnih tleh. Čez to pločevino je posul vlažnega peska ter v tej vasi iz malih lesenih hišic, med katerimi je bila tudi cerkev z zvonikom, napravil tudi strelavode in anteno. Vse to je s kovinskimi žicami zvežal s pločevino.

Nato je nad to vasjo napejl električno napeljavo z visoko napetostjo. S pomočjo drugih aparatov, katere je postavil okrog vasi, je dosegel, da je napetost v transformatorju znašala pol milijona voltov. S tem pripravami je potem povzročil bliske, ki so se kresali nad vasjo približno 1 m visoko. Prvo je spustil tok v to napravo samo za majhen deleček sekunde. Zabliskalo se je in strela je udarila v strelavod na zvoniku, čegar vrh je bil seveda najvišja točka v vasi. Takoj za prvo strela je udarila druga, pa ne več v zvonik, ampak v precej oddaljeno anteno. Ta druga strela se je v zgornjem koncu sicer nekoliko razdelila, kakor da bi hotela tudi v zvonik, vendar je glavni udarec udaril v anteno.

Nato je poskuse nadaljeval. Pustil je tok po napravah več sekund. Sedaj pa je uspeh ta: Od najmanj šestih različnih strani je zaporedoma udarilo v zvonik. Stranske odepki

strele pa so udarjali v druge manjše strelavode in v antene. Na podlagi teh dejstev je Ardenne ugotovil, da zrak vsakakor ni na vseh krajih enako dober prevodnik elektrike. V zraku so plasti, ki po njih elektrika posebno lahko najde svojo pot. O strelavodih je dognano, da njihove konice vlečejo elektriko v strelavod. Drugi poskusi pa so dokazali, da more tudi antena privlačiti blisk in strela. S podobnimi naravnimi dogodki je treba računati tudi pri pravi nevihti. Pri pravi nevihti bo strelavod za bližnjo okolico dobro vleklo strela nase vsaj prvokrat. Pri naslednjih strelah pa je vsakakor mogoče, da strelavod ne bo več sam zadoščal za odvod elektrike, ampak si bo strela našla pot tudi skozi antene in manjše strelavode. Iz tega si tudi lahko razlagamo čudna pota strele, katere je mogoče včasih ugotoviti. Za lastnike radio-aparatov pa je iz tega podan nauk, da morajo pri vsaki nevihti zvezati anteno z zemljo, pri večjih nevihtah pa sploh odklopiti ves radio-aparat ter ga po možnosti celo nekoliko odstraniti od antene. To ne velja le za visoke antene na prostem, ampak tudi za sobne. — S tega stališča so Ardennova prizadevanja velikega praktičnega pomena ter nam pojasnjujejo značaj prave nevihte.

DO LJUBLJANE IN NAZAJ tretji razred \$159

Moderni udobnost... Ne prekosljiva služba... Tedenska odplutja iz New Yorka... Pripravne in nitre železniške zveze od Hamburga do Jugoslavije...

Za pojasnila vprašajte lokalnega agenta ali HAMBURG-AMERICAN LINE

177 N. Michigan Ave., Chicago

SUCH IS LIFE—

THE SKEPTIC
Why does a teller have to say a prayer over and over again?
"Next you tell me a thing I remember it."

TISKARNA
AMERIKANSKI SLOVENEK

izvršuje vsa tiskarska dela točno in po najzmernejših cenah. Mnogi so se o tem prepričali in so naši stalni odjemalci.

Društva — Trgovci — Posamezniki

dobijo v naši tiskarni vedno solidno in točno postrežbo. Priporočamo, da predno oddate naročilo drugam, da pišete nam po cene. Izvršujemo prestave na angleško in obratno. Za nas ni nobeno naročilo preveliko, nobeno premaio.

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.